

RUUSKANEN-RUUSKA SUKUSEURAN

SUKUVIESTI No: 2

Sukuseuramme kasvaa

Pidimme viimeisimmän Ruuskanen-Ruuska - sukuseuran hallituksen kokouksen maaliskuun viimeisellä viikolla. Kevätaurinko helli tosissaan kokoukseen tulijoita. Mieli oli hyvä myös siksi, että sukuseuran toiminta oli lähtenyt rivakasti alkuun; jäseniä on eri sukuhaaroista ja joka viikko ilmoittautuu uusia jäseniä joukkoon mukaan. Myös vuoden 2008 sukukokouksen valmistelut ovat edenneet hyvin. Heinäkuun 26.-27. päivä 2008 tapaamme Nilsiässä. Odotettavissa on mielenkiintoista ohjelmaa itse kokouksen lisäksi.

Sukuseuran työssä viestinnällä on tärkeä merkitys. Sen avulla voimme välittää tietoja suvusta, sukututkimuksesta, sukuseuran toiminnasta ja edistää yhteenkuuluvuuden tunnetta. Tällä kertaa tämä lehti postitetaan jokaiselle sukuseuran maksaneelle jäsenelle. Sähköisesti se toimitetaan myös niille, jotka ovat ilmoittaneet sähköpostiosoitteensa sukutietolomakkeella. Ja sukuseuran nettisivuilla (<http://suku.lg.fi/index.htm>) lehti on kaikkien luettavissa. Nykyaikainen sähköinen viestintä helpottaa tuntuvasti tiedon välitystä, mutta haluamme palvella jäseniämme ja heidän perheitään myös perinteisen postin avulla. Vastaavasti olemme iloisia, kun saamme jäseniltä palautepostia ja toivomuksia lehden sisällöksi. Myös puhelut suvun jäseniltä ovat odotettuja.

Ruuskanen-Ruuska sukuselvityksissä on tätä kirjoitettaessa yhteensä 27 sukuhaaraa ja 11.914 henkilöä. Iso joukko, kun tietää, että vasta vajaa vuosi sitten sukuseura aloitti toimintansa. Tärkeänä tavoitteena sukuseurallamme on koota suvun historia sukukirjaksi. Tavoitteen toteutuminen on tulevaisuudessa, mutta kannattaa pitää mielessä suvun vaiheita selvitettäessä. Tarinat ja tiedot sitovat sukuamme lähiyhteisöjen ja paikkakuntien historiaan yhtä hyvin kuin laajemmankin historian kulkuun. Ei syyttä sanota, että sukuseurat tekevät arvokasta kulttuurityötä.

Olen työkseni selaillut viime aikoina kansalaisopistojen ohjelmia. Monessa kansalaisopistossa on tarjolla sukututkimukseen liittyviä kursseja. Kesällä mieli saattaa palaa luonnon äärelle, mutta jos olet sukututkimuksesta kiinnostunut, kannattaa vilkaista oman paikkakunnan kansalaisopistojen syksyn ohjelmatarjontaa. Kesäopiskelijoille kansanopistot ja avoimet yliopistot ovat oivallisia sukututkimuksen opiskelupaikkoja. Mikäli olet innostunut muuten vain kertomaan omaan sukuhaaraasi liittyviä tietoja ja tarinoita, otamme kertomasi tyytyväisinä vastaan.

Kesä on sukutapaamisten aikaa ja oiva tilaisuus levittää tietoa sukuseurastamme niille, jotka kuuluvat sukuun, mutta eivät vielä tiedä seuramme olemassaolosta. Toivon, että tuleva kesä tuo tullessaan mieleenpainuvia, voimia antavia ja iloisia suvun keskeisiä tapaamisia, joissa menneen muistelemisella ja mielen virkistymisellä on tärkeä sijansa.

Hyvää kevättä ja kesää 2007

Pirkko Ruuskanen-Parrukoski

Hallituksen päätöksiä

Hallitus piti kevätkokouksensa maaliskuussa ja hyväksyi seuralle jäseniksi 151 jäsenmaksunsa maksanutta henkilöä. Näistä sukuseuralle oli toimittanut suku-tietonsa 146 henkilöä. Viideltä henkilöltä päätettiin pyytää sukutietolomaketta palautettavaksi sihteerille.

Hallitus valitsi keskuudestaan kolme henkilöä käsittelemään vaakunaehdotuksia. Hallitus päätti julistaa avoimen laulukilpailun sukuseuran laulun aikaansaamiseksi. Kilpailusta enemmän ilmoituksessa.

Hallitus käsitteli myös seuraavan suku-seuran varsinaisen kokouksen järjestelyjä. Näistä on lisätietoa Asko Ruuskasen laatimassa ennakkotietojutussa. Suku-seuramme haki Suomen Sukuseurojen Keskusliiton jäsenyyttä, joka olikin myönnetty maaliskuussa 2007.

Sukututkimuksen tilanteesta hallitus totesi, että tällä hetkellä tiedossa olevia Ruuskanen ja Ruuskasukujen sukuhaaroja oli 27 kappaletta, joihin on merkitty 11.914 henkilöä kaikkiaan.

Sukutietolomakkeita oli palautettu kolmisensataa kappaletta. Tietojen keräämistä jatketaan sukututkimuksen ja sukutietolomakkeiden avulla.

KILPAILUKUTSU

- Ruuskanen-Ruuska sukuseuran hallitus on julistanut avoimen kilpailun sukuseuran vaakunan aiheeksi. Kilpailuaika on 1.12.2006-31.5.2007.
- Vaakunaa valittaessa seuran hallitus pitää tärkeänä suvun maatalouteen ja sotilasammatteihin liittyvien aiheiden esittämistä.
- Yksi sukunimen historiaan liittyvä kuvio on Andreaksen risti, joka voisi jollain tavalla esiintyä vaakunassa.
- Vaakunakuvioista tulisi voida tehdä myös postimerkki.

Vaakunan tulee täyttää Suomen Heraldisen Seuran asettamat vaatimukset:

1. Heraldisia värejä on kuusi, nimittäin kulta, hopea, punainen, sininen, musta ja vihreä sekä seitsemäntenä erityiskäyttöön tarkoitettu purppura.
2. Vaakunassa ei pidä ilman perusteltua syytä käyttää useampaa kuin kahta väriä.
3. Vaakunassa on oltava kultaa tai hopeaa.
4. Metallia ei saa asettaa metallin päälle eikä väriä värin päälle.
5. Väri ei saa yhtyä väriin eikä metalli metalliin ellei yhteinen raja ole aivan lyhyt.
6. Yleiskuvioiden osat ja erityisesti eläinten varukset voidaan esittää sekä kentästä että kuviosta poikkeavalla värillä.
7. Vaakunakuvan on oltava täysin selvä pelkkinä väripintoinakin.

(Teoksesta Heraldikan opas, toim. Kimmo Kara, Suomen Heraldinen seura ry 1998.)

Suunnitteluohjeita on saatavissa Heraldisen seuran nettisivulta

<http://www.heraldica.fi/Etusivut/suomi.htm> ja alan kirjallisuudesta.

Vaakuna-aiheet ja niiden selitykset on kilpailuajan loppuun mennessä lähetettävä seuran hallituksen sihteerille Markku Ruuskaselle sähköpostilla osoitteeseen markku.ruuskanen(at)kolumbus.fi tai postitse os. Vaaratie 4, 05200 Rajamäki.

LAULUKILPAILUKUTSU

- Sukuseuran hallitus on julistanut kaikille avoimen kilpailun sukuseuran laulun aikaansaamiseksi.
- Kilpailuaika on avoinna 1.4.-30.9.2007 välisen ajan.
- Hallituksen toivomuksena on, että laulu kuvastaisi esi-isiemme tietä ja suvun toimintaa. Laulu voisi liittyä jollain tavalla myös suvun historiaan ja tapahtumiin.
- Laulun sanoja ja säveliä voitte lähettää seuran sihteerille Markku Ruuskaselle Os. Vaaratie 4, 05200, Rajamäki ja sähköposti markkuj.ruuskanen(at)kolumbus.fi

Ennakkosuunnitelmia sukuseuran kokouksesta 26-27.7.2008 Nilsissä.

Niin se aika kuluu. Ei ole vielä vuottakaan sukuseuran perustamisesta Rantasalmella elokuussa 2006, kun jo tiedotellaan seuraavasta sukukokouksesta Nilsissä.

Sukuseuran hallitus on päättänyt ensi vuonna Nilsissä pidettävän sukukokouksen toteuttaa kaksipäiväisenä, lauantaina ja sunnuntaina. Heinäkuun viimeisen viikon vaihteeseen ajoittuva kokous mielestämme häittää mahdollisimman vähän sinne tulijoita. Lomalaiset voivat kiertomatkan päättää vaikkapa Nilsiään, toisekseen maanviljelijöillä normaalin kesän puitteissa on eräänlainen väliaika, ei ole virtas-rehun tekoa ja viljan puintikin alkanee muutaman viikon kuluttua.

Varsinainen sukukokouspäivä on lauantaina 26.7 klo 13.00 alkaen Nilsin liikuntatalolla. Ruokailemaan pääsee jo klo 11.00, kahvitauko kokouksen väliajalla. Kokouksen lomassa on alustavasti lupautunut esitelmöimään Nilsin sukuhaaraan kuuluva, paikallisista Ruuskas-suvun rosvoista kirjan kirjoittanut Antti Lappalainen.

Lauantai-illan ohjelmaksi olemme ajatelleet oopperaa läheisellä Louhosareenalla, taikuri-pariskunta Jorma Airaksinen vaimonsa kanssa vie kotiteatterissaan

katsojat tunniksi taikuuden mystiseen maailmaan ja kolmantena aiheena kesäteatteria.

Sunnuntaina 27.7 kokoonnumme klo 10 Nilsin kirkkoon Jumalanpalvelukseen. Saarnaajaksi toivottavasti saamme papin, jonka sukunimi on Ruuska tai Ruuskanen. Jumalanpalveluksen jälkeen siirrymme ruokailemaan samalle koululle, jossa ruokailemme lauantainakin. Kirkon ja koulun välimatka on noin 200 metriä. Ruokailun jälkeen toivottavasti pääsemme katselemaan taas taikurin ohjelmaa ja kesäteatteria. Tämän jälkeen toivottelemme toisillemme hyvää kotimatkaa ja kesän jatkoa, sekä tapaamisia taas kahden vuoden kuluttua Ruuskanen-Ruuska sukuseuran kokouksessa jossakin päin Suomea.

Syksyn sukuseuralehdessä julkaisemme Nilsin ja naapurikuntien majoitusliikkeiden puhelinnumeroita ja sähköpostiosoitteita, joten tarvitsevat pääsevät varailemaan jo alustavasti nukkumapaikkoja. Ruokailujen hinnat tulevat myös aikanaan.

Tavataan suurella joukolla Nilsissä, tullaan lasten kanssa, ovathan he potentiaalinen joukko tulevissa sukukokouksessa kävijöistä.

Asko Ruuskanen

Sukuhaarojen esittely 2.

HAATALAN SUKUHAARA ELINKEINONA MAANVILJELYS

HABERMANIN MAANTARKASTUSLUETTELOON KERTOMAA

"Pohjois-Haatalan kylä sijaitsee Itä-Suomen läänissä Maaningan kunnan luoteisosassa - keskellä kaunista Pohjois-Savoaa. Kylä on aina elänyt maataloudesta. Tämä selittää kauniit peltoaukeat ja jylhinä kohoavat metsät." Näin alkaa PohjoisHaatalan kyläkirja. Tuossa maisemassa ovat asuneet mm. Haatalan sukuhaaran Ruuskaset 1600 luvulta alkaen. He ovat vaikuttaneet maisemien syntyyn kaskeamalla ja viljelemällä.

Nykyisin heitä ei juurikaan tavoita pelloilta eikä metsistä, mutta sukunsa he ovat kirjoittaneet tämän päivän nimistöön. Kyläkirja kertoo edelleen " Kuopion pitäjän henkikirjassa mainitaan talollinen Lauri Ruuskanen, joka viljeli Kuopion pitäjän Haatalan kylässä perintöluontoista ½ veromarkan tilaa, joka merkittiin vuoden 1660 maakirjaan yhdessä Risto Laurinpoika Haataisen kanssa numerolla 124 ja kuului vuoden 1664 verollepanomaakirjan jakokuntaan 552. Lauri Matinpoika Ruuskasta verotettiin viiden kappalan peltokylvöstä sekä yhden kuorman tuottavista niityistä. Lisäksi sanottiin, että hän teki uutta peltoa." Teksti jatkuu vielä kertoen, että peltoa on tehty kaskeamalla, mainiten melko laajat alueet, joista on verotettu 3 tynnyrinalan ja 15 kappalan mukaan. Joka tuntee tuon ajan verotuskäytännön voi arvioida millaisen elannon viljelijät ovat ansainneet.

MATTI LAURINPOIKA RUUSKANEN

Edellä mainitun Laurin isä Matti Heikinpoika Ruuskanen (syntynyt arviolta 1600) mainitaan talollisena Tavinsalmen (Kuopion) pitäjässä 1625-41. Haber-maninin maakirjan mukaan Matti asui Hakkaralan (seutu) -kylässä, jossa viljeli

tilaa, jonka veroluku oli 2 ½ (koko Hakkaralan kylän veroluvun ollessa 19 ½).

Ruuskasten taloon kuului kahden tynnyrinalan pelto, kymmenen kuormanalan niitty sekä "Kewes Niemj" -niminen kolmen kuormanalan niitty, koivua, mäntyä ja kuusta kasvava kymmenen tynnyrinalan "Warpaisenmäki", kolmen tynnyrinalan "Saristen luechpuolj", kuuden tynnyrinalan veroauto "Pittkän iäfuen pää", kolmen tynnyrinalan "Lefuä iärfui" ja viiden tynnyrinalan "Rääko Neemj" -nimiset kaskimaat, joiden kaskikierto oli 40 vuotta, paitsi Warpaisenmäki, joka sieti kaskeamisen jo 30 vuoden välein. Matin isä oli nimeltään Heikki (syntynyt arviolta 1575) ja hänet mainitaan talollisena Tavinsalmen (Kuopion) pitäjän Savilahden neljänneskunnassa 1610-1624. Sekä isän että pojan puoliset olivat nimeltä tuntemattomat.

Palataan vielä kyläkirjan tekstiin, joka antaa selvityksen Haatalan vanhoista kantatiloista ja niiden omistajista. Todetaan mm. aikaisemmin mainituista yhtiö-kumppaneista Lauri Matinpoika Ruuskasen jääneen jatkamaan myöhemmin talonpitoa. "Hänen sukunsa on lähtöisin Rantasalmelta ja suku saapui Pohjois-Savoon n. 1540-luvulla ilmeisesti nykyisten Siilinjärven ja Nilsiä rajan Kaaraslahden kylän seuduille, josta se siirtyi (1650) Haatalaan. " Matilla oli tietävästi 3 poikaa, joista Paavo löytyi Nilsiä Kaaraslahdessa, jossa hänen sukunsa jatkoi maanviljelyä. Heikki nimisen pojan suku näyttää sammuneen seuraavaan sukupolveen. Sen sijaan Laurin suku jäi asuttamaan Haatalaa, joista tietoja on löydettävissä sukusivuilta. Mutta siirrytäänkö 1730-luvulle, mistä on seuraava manttaaliluettelon tieto: " talon nro 2 omistajaksi mainitaan Christer Laurinpoika Ruuskanen. Hän oli edellä mainitun Laurin poika. Myöhemmin talo jaettiin kolmeen osaan, jotka kuitenkin kaikki merkittiin talon nro 2 kohdalle - esi-merkiksi 1783 Ruuskala-Wanhamäki omistaja Johan Laurisson Ruuskanen s. 1739, Paavola omistaja Pähl Larsson Ruuskanen s. 1747 ja Ristola omistaja Christer Larsson Ruuskanen s. 1753. Näistä taloista muodostettiin isonjaon yhteydessä 1780-luvulla, jolloin talojen numerointi myös muuttui, talot n. 3 Ruuskala-Wanhamäki, n 4 Jokela

eli Björkkilä (Koivula) sekä rn 5 Ristola, jonka nimi tuli talon 1700 luvulla omistaneen Christer Larsson Ruuskasen s 1668 etunimen mukaan." Kyläkirjan mukaan vuonna 1866 Ristolan tilan omistajaksi mainittiin maanmittauskonttorin arkistossa olevan tiedon mukaan David Ruuskanen, joka oli hakenut tilalle lainhuutotodistuksen. Ristolan tila oli mm. Lean ja Heikin esi-isien hallussa 200 vuoden ja IX sukupolven ajan.

Mikä oli Habermanin maakirja ja kuka oli Haberman? Suunnilleen vuonna 1626 vouti Johan Henrichson Haberman ryhtyi laatimaan ajantasaista laitosta Savon maantarkastusluettelosta. Pohja-aineistona hänellä oli käytössään 1560 luvun alussa laadittu maantarkastusluettelo, joka on myöhemmin hävinnyt. Habermanin maakirjan alue käsittää Tavinsalmen, Iisalmen, Rantasalmen ja Säämingin hallintopitäjät (kahdessa viime mainituksessa on aukkoja). Erityisen arvokkaita ovat Pohjois-Savo koskevat merkinnät, sillä alue on asutettu juuri vähän ennen maantarkastusluettelon laatimista 1500 luvulla.

MYLLYTOIMINTAA JA KÄRÄJÖINTIÄ

Maanviljelyksen ohella oli suvulla ollut muutakin elinkeinotoimintaa. Pulkonkoskella oli ollut merkittävä sija kyläyhteisössä. Koskessa oli vuosisatojen ai-kana sijainnut useita myllyjä. David Ruuskanen mainitaan v. 1862 Ruuskanen & kumpp. veromyllyn omistajana. Kuopion maanmittauslaitoksen vuodelta

1871 olevien asiakirjojen mukaan asiassa oli käyty käräjiä myllyriidan johdosta, jossa Ruuskanen oli ollut vastaajana. Riita oli aiheutunut ylempänä virrassa olleen myllyn omistajan valitettua, että em. mylly vaikuttaa haitallisesti hänen myllynsä toimintaan. Asiantuntijalausunnossa todettiin, ettei haittaa kantajan myllylle toiminnallisesti ole. Sen lisäksi mainittiin, että kilpailu yleensä on erittäin hyödyllistä.

KIRKKO PITI HUOLEN OMISTAAN

Seurakunnat ja papisto vaikuttivat monin tavoin vuosisatojen ajan kylien väestön elämään. Kirkko oli merkittävä kansan sivistäjä. Kinkereillä saatiin kristinopin ja jonkinlaista lukutaidon opetustakin, mistä merkinnät tehtiin nk. lastenkirjoihin. Vaikuttaa siltä, että Ruuskaset olivat melko kiitettävästi harrastaneet tuon arvokkaan taidon hankintaa. Kirkonkirjat toimivat henkilörekistereinä. Niistä ilmenee myös sukututkijalle asioita, joista voi tehdä monenlaisia johtopäätöksiä. Käy ilmi, että vuosi 1833 oli ankara kahdelle Ristolan tilan Risto Laurinpoika Ruuskasen pojalle Pekalle s. 5.7.1783 ja vaimolleen Anna Vainikaiselle s. 9.9.1790 sekä Juholle s. 8.4.1787 ja vaimolleen Maria Vainikaiselle s. 18.6.1793. Tuona vuonna Pekka kuoli lavantautiin 5.4.1833 ja Juho kuumeeseen 8.2.1833.

Lisäksi Juhon perheen 10 lapsesta 2 kuoli samana vuonna. Pekan 7:stä lapsesta oli jo toistakymmentä vuotta aikaisemmin kuollut 2 ja tuona kohtalokkaana vuonna 1833 vielä1 lapsi, jonka kuolinsyiksi mainittiin rokko . Ristolan vanha isäntä Risto s. 21.2.1751 (LK:n muk.) kuoli vesitautiin 17.1.1836. Papin merkinnän mukaan hän olisi saanut ennen kuolemaansa ehtoollisen (nattvard). Riston vaimo Katariina Rautiainen oli syntynyt 1755 ja oli kuollut jo 11.12.1805. Heillä oli ollut yhteensä 11 lasta.

Vuosi 1833 tunnetaan myös suurena nälkävuotena. Se muutti Pekan ainoan henkiin jääneen pojan Riston s. 3.10.1822 ja hänen jälkeläisensä elämän suunnan. 1800 luvun puolivälissä monet suomalaiset suuntasivat kulkunsa Venäjälle. Pietari ja sen lähialueet tarjosivat hyvät elinmahdollisuudet monille lähtijöille, jos kohta se saattoi joillekin koitua turmioksi.

MUUTOS PAIKALLISTEN ASIOIDEN HOITOON

Vuonna 1865 annettu kunnallisasetus määräsi, että kunnallisten asioiden hoito on kolmen vuoden kuluessa siirrettävä seurakunnilta kunnille. Maaninka tuli v. 1871 itsenäiseksi seurakunnaksi, mihin

asemaan se oli pyrkinyt jo vuodesta 1811 alkaen. Vuonna 1872 kuvernööri määräsi Maaningalle perustettavaksi kunnallishallituksen. Pitäjänkokous perusti komitean, "joka tekisi ja seurakunnan hyväksyttäväksi toisi esityksen, mille kannalle mainittu hallitus soveliaammalla tavalla olisi perustettava". Komiteaan valittiin yksi mies kustakin kinkeri-kunnasta. Pulkonlahdelta tuli valituksi Josef Ruuskanen.

PIETARIN PASSITOIMISTO JA PYHÄN MARIAN SEURAKUNNAN ARKISTOT KERTOVAT

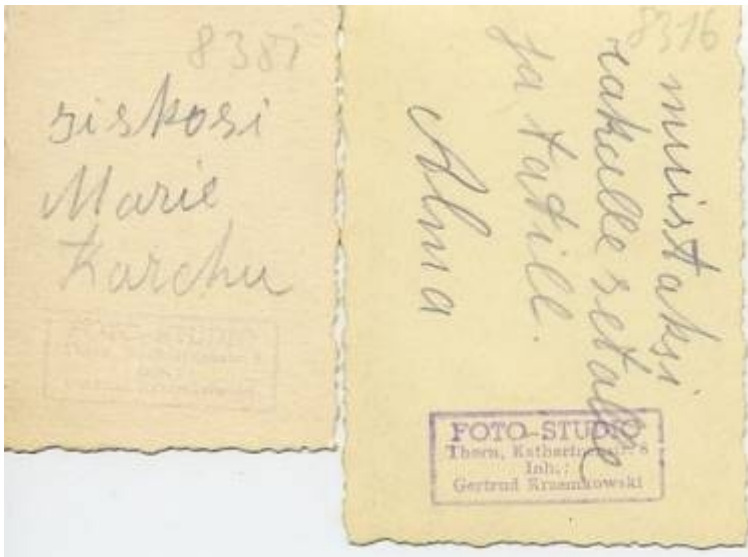
Muutto paikkakunnalta toiselle oli 1800 luvulla yleensä tarkasti kirjattava kirkon-kirjoihin. Suomen alueella piti käydä hakemassa seurakunnalta muuttokirja ja viedä se muuttopaikkakunnan seurakuntaan. Elettiin Venäjän tsaarin valtakunnassa. Mikäli muutti Venäjälle tai asui siellä piti olla passi. Pielaveden seura-kunnan kirkonkirjoista ilmeni, että aikaisemmin mainitulla Maaningan Haatala 2:ssa 1822 syntyneellä Ristolla oli vaimo Vilhelmiina Raadikainen s. 23.3.1826. Vaimon syntymäpaikka, vihkimisaika ja -paikka eivät ole tiedossa. Lisäksi kirkon-kirjoista ilmeni, että heillä oli ollut 9 lasta, joista yksi oli kuollut

muutaman kuukauden ikäisenä. Lapset olivat syntyneet vv. 1846-1865. Poikia oli 5 ja tyttöjä 4. Nk. lastenkirjoissa oli merkintä, että he oleskelevat Venäjällä. Pielaveden seurakunnan tietojen mukaan perhe oli mennyt 1865 Inkerinmaalle Kapovic nimiselle paikkakunnalle. Risto oli ottanut muuttokirjan 16.10.1871 ja tuonut sen takaisin 27.12.1893 Pielavedelle. Vaimo Vilhelmiina oli Riston ilmoituksen mukaan kuollut 11.2.1891 Venäjällä. Risto itse oli Pielaveden seurakunnan ilmoituksen mukaan muuttanut pois Pielavedeltä 14.1.1910 Uusikirkko VL. Risto oli tuolloin 87 vuotias.

Kansallisarkistossa on taltioituna mikro-filmeille tuon aikakauden arkistotietoja mm. Pietarin passivirastosta ja Pyhän Marian seurakunnasta. Sieltähän löytyikin selvitys ja myöhemmin myös tietoja monenlaisista ihmiskohtaloista. Arkisto-tietojen perusteella useilta Itä-Suomen ja silloisen Karjalan alueelta moni Ruuskanen jo tiedossa olevista sukuhaaroista oleskeli ja työskenteli erilaisissa ammateissa Pietarissa mm. räätäleinä, suutareina, satulaseppinä, kulta- ja hopea-työntekijöinä (yleensä naiset) ja puu-seppinä tai olivat ensin "oppipoikina" ja myöhemmin ammattilaisina. Riston pojat löytyivät puusepän ammattinimikkeeltä. Myös Lean ukki Heikki Juho oli omaksunut tuon ammatin, mutta toimi Suomeen palattuaan Säviän kanavan kanavanvartijana ja paikallisena poliisina. Kolme pojista kuoli lapsettomina ja toinen minun isoisäni lisäksi eloonjäänyt veli jäi Venäjälle ja hän kuoli siellä (Inkerin-maalla). Kolme tyttöä, jotka elivät aikuisikään, avioituivat Pyhän Marian kirkonkirjoissa olevien tietojen mukaan suomalaismiesten kanssa. Heistä kaksi todennäköisesti jäi perheineen Venäjälle. Yksi seuraavan polven pojista perheineen asui ennen sotia Uudella kirkolla ja heidät evakuoitiin Suomeen. Erään Venäjälle jääneen perheen jälkeläisten vaiheista tiedetään, että perheen poika kuoli Leningradin piirityksessä ja pojan äiti ja sisko kahden tyttärensä kanssa joutuivat saksalaisten internointileirille todennäköisesti nykyisen Puolan alueelle. Heiltä oli tullut kirjeitä ja valokuvia v. 1943 lopulla, mutta sen jälkeen yhteydet ovat katkenneet. Sen lisäksi sukutietona kerrotaan, että yhden Venäjälle jääneen tyttären lapset olivat muuttaneet Amerikkaan. Ajankohdasta ei ole tietoa, mutta heidän äitinsä oli 80 vuotiaana mennyt lastensa luo n. vuonna 1930.

Säviän kanavanvartija ja paikallinen poliisi **Heikki Ruuskanen** perhekuvasa

MARIA KARHUN os. Ruuskanen sodanaikainen kuva Saksasta

Maria Karhun kirje Saksasta sodan ajalta, teksti:

Finland, Suomi, Wiipurin lääni, Mustamäki, Leistilä, Pekka Ruuskanen Abr. Deutschland, 5.1.1944
(leimattu: Thorn 081243-18); Frau Marie Karchu, Thorn um Viehmarkt, Umsiedlungslager. Barake
2, Zimmer 4

(suomeksi: Thornin siirtoläiri, parakki 2, huone 4)

MAANINKA JA RUUSKASET NYKYPÄIVINÄ

Maaningan sukuhaaran Ruuskaset ovat singonneet eri puolille Suomea ja kauemmaksikin - ulkomaille. Jonkin verran heitä asuu edelleen Savon eri pitäjissä. Maaningalla Haatala nro 6:ssa Lassilan taloa asuttaa aikaisemmin mainitun Josefin pojanpojan pojat, kaksi veljestä, jotka pitävät yhdessä suurta naudantilan tuotantotilaa ja heidän ensimmäiset serkkunsa Haatala nro 11:sta Kiminginniemessä ja Haatala nro 11 (3)ssa Kustilassa. Näiden tilojen tuotantosuuntana on maidontuotanto. Myös Tuovilanlahden kylällä asuu Haatalan sukuhaaraan kuuluvia Kiuasmäen ja Termälän taloissa.

Lisäksi suvun nimi on vankasti kirjoitettu paikkakunnan historiaan, sillä Maaninkajärven saari ja kirkonkylän teiden nimistöön kuuluu Ruuskalan tie. Saaren nimi juontaa alkuperänsä 1700 luvulle, kun isonjaon yhteydessä yksityistettiin Tavinsalmen kuninkaankartanon alueita, johon saari kuului Maaninkasalon nimisenä. Saaren omistajaksi saapui "Koivusawon" kylältä (nykyinen Koivusaaren kylä Siilinjärjellä) Staffan Larsson Ruuskanen, jonka sukunimi otettiin saaren nimeksi.

Tämä suku kyllästyi kuitenkin vesistö-olosuhteisiin ja muutti 1800 luvun alku-puolella mantereelle Kurolanlahti nro 3:een.

Ruuskalantie sijaitsee aivan kirkon rajanaapuri tontille johtavana yhdystienä joka johtaa mm seurakuntatalolle ja lukuisille omakoti- ja rivitaloille. Nimen tielle on antanut alueella sijainnut maatila jonka omistajat kuuluivat Haatalan sukuhaaraan juontuen Haatala 2 talon Petter Christersson s 1783 ja Haatala 5 Ristola talon Christer junior Larsson Ruuskaseen s 1753. 1960-luvulla tilan alueet joutuivat edullisen sijaintinsa vuoksi voimakkaasti vilkastuvan talon rakentamisen tarpeisiin.

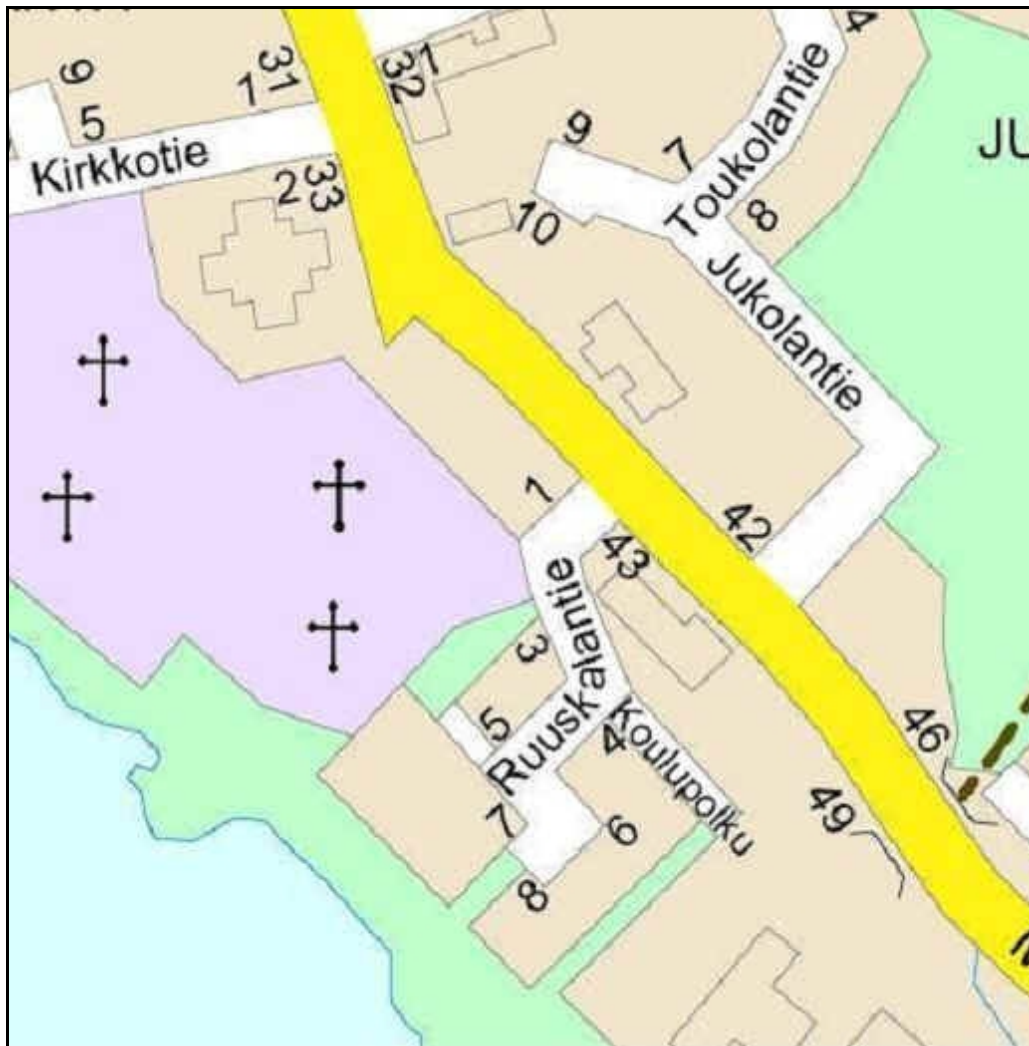
Lähteet:

- Pohjois-Haatala - Kylä savolaisessa kulttuurimaisemassa; Anu Rissanen (toim).
- Pulkonkosken ylävesistön metsähakkuut ja uitot sekä myllyt ja meijerit, historiaa julkaissut Tauno Tuovinen.
- Maaningan historia Matti A Mykkänen/Pertti Sulasma.
- Hämmeen huutoo, Savon muata, Jylhän, Säviän ja Taipaleen kylähistoria, Jouko Kokkonen.
- Habermanin maakirja: Google

Lea Kokko ja Heikki Ruuskanen

Ruuskalantie sijaitsee Maaningalla aivan kirkon rajanaapuri tontille johtavana yhdystienä joka johtaa mm seurakuntatalolle ja lukuisille omakoti- ja rivitaloille. Nimen tielle on antanut alueella sijainnut maatila, jonka omistajat kuuluivat Haatalan sukuhaaraan juontuen Haatala 2 talon Petter Christersson s.1783 ja Haatala 5 Ristola talon Christer junior Larsson Ruuskaseen s.1753.

1960-luvulla tilan alueet joutuivat edullisen sijaintinsa vuoksi voimakkaasti vilkastuvan talon rakentamisen tarpeisiin. Vuonna 1956 tapahtunut Kivisalmen on-nettomuus, jossa linja-auto putosi lossilta järveen liittyy talon vaiheisiin sillä lukuisien hukkuneiden joukossa oli talon emäntä, joka toimi myös kättilönä ja hänen pieni poikansa.

Sivu 11

KASKENPOLTTOA, TUKINAJOA JA URKUJEN POLKUA

Kalle ja Hilja Ruuskasen tarina Eero Ruuskasen kertomana OSA 1

Eero Ruuskasen lähisuku kuuluu Rantasalmen Hiismäen sukuhaaraan. Eeron isoisä Kalle Ruuskanen oli syntynyt Pirilän Paunolanmäellä ja perhe oli muuttanut Kallen ollessa lapsena Tuusmäen Vestolaan. Vestolasta perhe oli siirtynyt Yläaholle ja sieltä Pyhäselkänimiseen taloon. Pyhäselältä perhe muutti Kerimäelle Ruokoniemen kylästä ostetulle maatilalle 20.4.1922 Kallen avioiduttua 1902 Rantasalmen Altaanmaasta olleen Hilja Lappalaisen kanssa. Kerimäellä touhusivat Kalle ja Hilja maanviljelyn ja metsätalouden parissa ja Puruvedellä nuotanvedossa. Eero syntyi Ruokoniemellä 11.4.1930 Kallen ja Hiljan vanhimman pojan Ilmarin poikana.

Kalle joutui luopumaan talostaan Kerimäellä takausvelkojen takia 1933 ja perheestä muuttivat vanhemmat sekä lapsista Onni ja Elina Punkasalmelle huhtikuussa 1935. Kallesta tuli rovasti Yrjö Airolan hallitseman pappilan talonmies ja seurakunnan työmies. Hän toimi haudankaivajana, kellojen soittajana, urkujen polkijana ja huolehti monista muista hommista. Pappilan pihamökistä lähtivät maailmalle ensin Onni-poika rengiksi ja heti perään Elina kotiapulaiseksi.

Kalle asui pappilan pihamökissä vielä talvisodan ajan tehden Punkasalmen rautatiesillan vartiopalvelusta kiväärillä varustettuna. Jatkosodan alettua heidän ikäisensä henkilöt kehoitettiin

muuttamaan kauemmaksi sotatoimi-alueelta. Niinpä sitten Kalle ja Hilja lähtivät 80 km päässä odottavaan mökkiin Rantasalmen Kolkontaipaleen

Eteläkylälle. Hilja käveli koko matkan Punkasalmelta lehmänsä kanssa sitä välillä syöttäen ja lypsäen. Kalle oli lastannut Ilmari-poikansa tekemän veneen taloustavaroilla ja huonekaluilla niin täyteen, että hän juuri ja juuri sopi venettä soutamaan.

Venereitti kulki Punkasalmelta Moinsalmen ja Pihlajaveden kautta Pihlajalahteen. Siellä vene oli siirrettävä muutaman kilometrin hevoskyydillä Pölläskylän kautta Putkijärven itäpäähän. Tämän järven länsipäästä Kalle pääsi soutamalla Lajujokea myöden Mikkelin valtatie alittien kirkasvetiselle Alasenjärvelle ja kotirantaan Kolkontaipaleen Eteläkylälle. Näin tavarat saatiin mökkiin ja elämä mallilleen, vaikkei radiota, televisiota tai kännykkää silloin ollutkaan.

Kallen vanhin poika Ilmari oli ostanut Toivo Hartikaiselta maata noin 3-4 ha ja ison saunarakennuksen, jonka hirret riittivät kaksihuoneiseen mökkiin. Kalle rakenteli tarpeelliset karjasuojat, puu- ja heinäliiterin sekä tietysti saunan. Hilja hoiteli lehmänsä, paria kolmea lammasta, sikaa ja kanaa. Mökin töiden lisäksi heille oli tarjolla lähiseudun asukkailta, jotka olivat heille sekä tuttuja että suurelta osin myös sukulaisia. Kirkasvetinen Alasen järvi takasi heille kalaruokaa. Kalle raivasi lisää peltoa metsää kaatamalla ja kaskeamalla. Ensimmäisenä kesänä kaskimaassa kasvatettiin nauriita, kylläpä ne olivatkin hyviä.

Sivu 12

Kuvassa edessä Onni ja Elina, istumassa (vas.) Albin ja Henriikka Sallinen, Hilja ja Kalle Ruuskanen. Takana Rauha, Kalle, Ilmari, Saimi ja Sulo Ruuskanen. (Armas puuttuu). Tilaisuus lienee Ilmari Ruuskasen ja Saimi Sallisen kihlajaiset.

Kalle ja Hilja Ruuskanen

Mökissä riitti vilskettä, sillä Kallen ja Hiljan lisäksi sinne olivat tulleet Ilmarin vaimo Saimi Vilhelmiina lapsineen. Saimin nuorin sisar Sanni Esteri Sairanen tuli kahden lapsensa kanssa myös Ollisbackan taksiautolla, jossa oli puukaasutin. Tiellä oli niin paljon Karjalasta tulleita evakoita karjoineen, että taksiauto joutui ajamaan hyvin hiljaa ja matka kesti pitkään. Niinpä puupolttoainetta kului paljon ja taksimies kyseli, oliko mitään puuta saatavissa, jotta hän pääsisi takaisin Savonlinnaan. Silloin otettiin rikki menneet kivireen aisat, joista tehtiin pilkettä polttoaineeksi ja taksi pääsi palaamaan kaupunkiin. Sodan jälkeen mökin liiteriin ja heinävajaan majoittui sotilaita, jotka jättivät sinne monenlaista heille tarpeetonta tavaraa, mm. nelisenkymmentä 200 g. painoista trotyyli-räjähdyksineen kappaletta, kiväärin patruunoita ynnä muuta. Tästä pellonraivaus helpottui, sillä trotyylillä oli helppo poistaa haitalliset kannot ja kivet. Hilja luuli trotyylin paloja aluksi saippuaksi, kun ne olivat maasaippuan näköisiä. Hänpä yritti pestä niillä maitoastioita ja ihmetteli kovin, miten huonoja saippuoita sotapojilla oli, kun ei ne ollenkaan kuohuneet, vaikka kuinka niillä hankasi.

Eeron muistelun mukaan vuonna 1946 Kallen ja Hiljan lapset kokoontuivat sukukokoukseen todetakseen, ettei ketään ollut sodassa kuollut, vaikka melkein kaikki sodassa olleet olivat kyllä haavoittuneet. Kalle ja Hilja elelivät mökissään aina vuoteen 1950 saakka, jolloin Hilja kuoli. Kalle muutti Savonlinnaan asumaan Onni-poikansa luokse mökin jäädessä tyhjilleen Ilmari-pojan perheen loma-asunnoksi. Ilmari myi mökin sitten sotakaverilleen Uuno Särkälle ja Uuno asui vaimoineen mökissä kuolemaansa asti.

Kalle asui kaupungissa ja kävi kirkossa seurakuntalaisena, muttei enää urkujenpolkijana. Hän oli tomerassa kunnossa vielä yli 70-vuotiaana ja toimi Onni-poikansa auton apumiehenä tukinajossa ja muissakin hommissa. Työkunto päättyi hänen osaltaan vakavaan työtapaturmaan ja Kallesta tuli omien sanojensa mukaan joutomies.

Savonlinnasta Kalle muutti poikansa Sulon perheen luokse Heinävedelle, jossa sitten oli tarkoitus viettää Kallen 80-vuotispäiviä. Eeron muistelun mukaan Kalle sairastui silloin levinneeseen influenssaan " aasialaiseen" ja hän tunsu huononevansa nopeasti. Silloin Kalle antoi ymmärtää, että juhlat onkin syytä muuttaa hautajaisvalmisteluiksi. Niin vain kävi, että kolme päivää ennen 80-vuotispäiväänsä Kalle siirtyi ajasta ikuisuuteen ja hänet haudattiin Rantasalmen hautausmaalle Hilja-vaimonsa viereen.

Kallen ja Hiljan toiseksi vanhin poika Sulo oli syntynyt 1906 Rantasalmella. Hän muutti Heinävedelle ja toimi siellä rahdinajajana, metsäkymppinä ja terveystarkastajana. Sota-aikana hän toimi pioneerijoukoissa pitkin itärajaa. Hänen harrastuksensa oli metsästys. Sulolla ja hänen vaimollaan Alma Koikkalaisella oli neljä lasta, joista yksi kuoli lapsena, Keijo asui Heinävedellä, Pertti toimi poliisina ja autotarkastajana Varkaudessa eläkkeelle jäämiseensä asti ja Pirjo-tytär toimii terveystarkastajana Heinävedellä.

Kallen ja Hiljan kolmas poika Armas syntyi vuonna 1912 ja hän toimi ammattisotilaana merivartioston palveluksessa mm. miinanraivaajan päällikkönä ja eläkkeelle jäätyään rautaosaston hoitajana Virolahdella. Armaksen kanssa Eero ajoi veneellään Punkaharjun suuntaan, joilla vesillä Armas oli aikanaan ollut kansipoikana ja lämmittäjänä ja ajomiehenä Punkaharju-laivalla. Armas muisti jokaisen laiturin nimeltään matkan varrella. Armas avioitui Helvi Alon kanssa ja heille syntyi kaksi tytärtä.

Kallen ja Hiljan neljäs poika Kalle, joka oli syntynyt 1914, oli rautatieläisenä Järvenpään asemalla eläkkeelle jäämiseensä asti. Kalle oli aviossa Vieno Louhelaisen kanssa ja heillä on kaksi lasta.

Rauha oli Kallen ja Hiljan viides lapsi ja hän oli syntynyt 1916. Hän muutti Helsinkiin toimien Östersundomissa puutarhatyöntekijänä suurella puutarhalla. Rauha avioitui Ahlaisista olleen Heimo Järvenpään kanssa ja heille syntyi kaksi tytärtä ja yksi poika, joka on toiminut mm. Yk-tehtävissä.

Kallen ja Hiljan nuorin poika Onni oli renkinä Sulkavan Leipämäen Lajulassa, jossa oli nuuka emäntä. Onni sai karkeasta pellavakankaasta tehdyt housut, joista hän ei pitänyt. Niinpä hän kerran havuja hakatessaan pilkkoi pellavaiset housut palasiksi, josta oli seurauksena lopputili rengin työstä. Onni toimi sitten lossimiehenä Punkasalmen lossilla ja sai jo kuusitoistavuotiaana ammattiajokortin erikoisluvalla. Tämän jälkeen hän toimi Punkaharjulla hotelli Finlandian autonkuljettajana Chevrolet-merkkisellä autolla. Sittemmin Onni toimi autoilijana ensin Ilmari-veljensä kanssa yhdessä ja myöhemmin omalla autollaan Savonlinnassa. Onni avioitui Äänisen rannalta Sunkun kylästä olleen Olga Pilipenkon kanssa ja heille syntyi neljä lasta.

Kallen ja Hiljan nuorin lapsi oli Hilja Elina, joka muutti Helsinkiin. Hän oli aluksi kotiapulaisena ja sen jälkeen harjoittelijana kampaamossa ja parturi-kampaajana. Myöhemmin hän toimi Helsingin Satamalaitoksen pääkassana. Elinan harrastuksena oli laulu, jota hän opiskeli Konservatoriossa ja lauloi mm. Anna Mutasen kanssa.

Kallen ja Hiljan vanhin poika Ilmari ehti osallistua jo vapaussotaankin. Hän oli hevostmiehenä kuljettanut kaatuneita sotilaita Kallilahden asemalta Sulkavalle. Aikuiset eivät uskaltaneet lähteä ammutuksi tuloa pelätessään ajomiehiksi, mutta Ilmari otti työn vastaan. Hänet oli majoitettu kirkonkylän majataloon eikä hänen tarvinnut maksaa majoituksestaan eikä ruuasta. Majatalon isäntä Wiljam Vihavainen otti viisi penniä kaljasta, kun siihen oli kuulemma ripsahtanut "mallatjauhoja". Ilmari eli 82-vuotiaaksi hyvin monivaiheisen elämän.

Markku Ruuskanen

Tavattuamme Ruuskanen-Ruuskan sukuseuran perustavassa kokouksessa elokuussa 2006 soitin Eerolle joulukuussa ja pyysin lupaa haastatteluun. Niinpä sovimme, että tulen hänen kotiinsa ennen uutta vuotta 2007.

Ruuskanen-sukunimi peräisin varhaiskeskiajalta

Varatuomari Markku Ruuskanen esitteli sukuseuran perustavassa kokouksessa Ruuskasen ja Ruuskan sukunimen historiaa, jota on tutkinut Helsingin yliopiston nimistöntutkimuksen professori Viljo Nissilä.

Nissilän mukaan sukunimi juontaa juurensa kreikan kielen sanaan Andreas, mikä tarkoittaa miehekästä ja miehuullista. Andreas oli yksi Jeesuksen apostoleista, ammatiltaan kalastaja, Simon Pietarin veli ja kotoisin Betsaidasta. Andreas kärsi marttyyrikuoleman vinoristin muotoisella ristillä, josta sitten tuli Andreaan ristiksi nimetty ristimuoto.

Andreaan risti

Professori Nissilän mukaan sukunimemme lähökohta on ortodoksinen etunimi Andreas, jonka toinen muoto on Ondrei, Ondruska. Muita tästä nimestä muotoutuneita sukuniä ovat mm. Ontronen ja Ontruska-nimet. Vähitellen muotoutui Ontruskasta sukunimi Ruska, joka esiintyi 1500- ja 1600-luvuilla muodoissa Druska ja Ruskain. Vuosisatojen aikana muotoutuivat nykyiset sukunimet Ruuskanen ja lyhyempi muoto Ruuska. Vastaavalla tavalla ovat muodostuneet yleiset savolaiset sukunimet kuten Eroin=> Eronen, Taskin => Taskinen, Kärkäin=> Kärkkäinen jne.

Savon alueella vanhin uskonto 1200-luvulta lähtien oli ortodoksinen, jota levittivät munkit mm. nykyisen Mikkelin alueella. Ruhtinas Jaroslav kastatti Mikkelin tienoilla asuneita karjalaisia ortodoksiuskontoon vuonna 1227. Ruuskanen-sukunimi on tutkimuksissa todettu olevan jo keskiajalta peräisin ja ortodoksiperäinen. Vastaavalla tavalla ortodoksiperäisiä sukunimiä ovat Hokkanen, Liimatainen, Paavilainen, Pasanen ja Putkonen.

Pähkinäsaaren rauhassa 1323 Savon alue siirtyi Ruotsin kuninkaan alaisuuteen ja uskonto muuttui aikanaan katoliseksi ja sittemmin uskonpuhdistuksen jälkeen luterilaiseksi valtaosalla Ruuskasista ja Ruuskista.

Vanhimpina Ruuskasina mainitaan Rantasalmen alueella asuneet Niclis eli Niilo Ruuskanen 1559 ja Jon eli Juho Ruuskanen 1546-1550.

Suvun perinteinen asuma-alue laajeni savon murteen käyttöaluetta vastaavalla hyvin laajalle alueelle Itä-Suomeen ja Keski-Suomeen sekä Pohjanmaalle saakka. Suku levisi jo 1500- ja 1600-luvuilla Pohjois-Savoon ja Keski-Suomeen Viitasaarelle ja Karstulaan, jossa sukunimi lyheni Ruuska-muotoon. Ruuskaa muutti sittemmin Keski-Pohjanmaalle Halsualle, ja heitä oli myös Karjalan Kannaksella Hiitolassa ja Kaukolassa. Impilahdella asui Ruuskasia, joista osa muutti uskontonsa ortodoksiseksi avioliittojen myötä. Pohjois-Savossa Ruuskasia on asunut eniten Nilsin, Siilinjärven ja Maaningan alueilla.

Markku Ruuskanen

SUKUSEURAN HALLITUS

Pirkko Ruuskanen-Parrukoski
Puheenjohtaja
Helsinki, THM, Kehittämispäällikkö Suomen
Setlementtiliitossa
Nilsian Vaivionniemen sukuhaaraa
Pursilahdenranta 2 A 6, 00980 Helsinki
e-mail: pirkkoh(at)welho.com; p. 050-5634671

Asko Ruuskanen
Varapuheenjohtaja
Kuopio, Eläkeläinen, ylikonstaapeli
Nilsian Kaaraslahden sukuhaaraa
Viljelijäntie 16, 70260 Kuopio
Email: asko.ruuskanen(at)kolumbus.fi
p. 0500-759250

Jarmo Ruuska,
Löytty, Kiinteistöhoitaja
Hiitolan sukuhaaraa
Kivisaarentie 172, 47110 Löytty
Email: jarmo.ruuska(at)pp2.inet.fi p. 0500-
982159

Seppo Ruuskanen,
Heinola, Henkilöstöpäällikkö Raute Oyj
Nilsian-Käkisalmen sukuhaaraa
Hoilonkatu 6, 18150 Heinola
Email: seppoj.ruuskanen(at)phnet.fi
p. 0400- 770323

Kaisa Miettinen
Siilinjärvi, Eläkeläinen, maatalouslomittaja
Nilsian Vaivionniemen sukuhaaraa
Asematie 5 A 7, 71800 Siilinjärvi
p. 044-3621617

Reino Ruuskanen
Järvenpää, Sorvaaja, Metso Oyj
Rantasalmen Hiismäen sukuhaaraa
Kuuselankatu 31, Järvenpää
Email:reino.ruuskanen(at)luukku.com
p. 041-4601088

Lea Kokko
Helsinki, Eläkeläinen, taloussihteeri
Poutamäentie 14 A 10, 00360 Helsinki
Maaningan Haatalan sukuhaaraa
email: lea.kokko(at)kotiportti.fi
p. 050-5945230

Jorma Ruuska
Tampere, Konduktööri
Kaukolan sukuhaaraa
Kylväjäntie 43, 33340 Tampere
Email: jorma.ruuska(at)kolumbus.fi

Markku Ruuskanen
Sukuseuran sihteeri
Rajamäki, Säästöpankkien tarkastaja
Rantasalmen Hiismäen sukuhaaraa
Vaaratie 4, 05200 Rajamäki
Email: markkuj.ruuskanen(at)kolumbus.fi
p. 050-57295